

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Венцислав Статев Статев,

член на научно жури, съгласно заповед 1648/03.06.2015 г., издадена от
Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – гр. Благоевград за дисертационен труд
с автор:

СОФИЯ ВАЛЕНТИНОВА МИРЧОВА

на тема:

„ПРОГНОЗИРАНЕ ЗА НУЖДИТЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНАТА ПОЛИТИКА В ТУРИЗМА”

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

по Професионално направление 3.9. – Туризм,

Научна специалност: „Икономика и управление” /туризъм/

Представеният за становище дисертационен труд със заглавие *„Прогнозиране за нуждите на инфраструктурната политика в туризма”*, представлява задълбочено авторско изследване на възможността за изготвяне на прогнози с нисък процент на грешка относно броя транспортирани пътници по видове транспорт и отправни точки за предприемане на пътуване */летища, гари, автогари, пристанища и др./*. Авторката, София Валентинова Мирцова, редовен докторант към катедра „Туризм” при Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” – гр. Благоевград, е направила успешен опит за разработка и практическа проверка на методология, подпомагаща процесите по планиране, мотивиране и контрол при провеждане на инфраструктурната политика, улесняваща процеса по вземане на решения на различни йерархични нива.

Настоящото становище съдържа обобщена оценка на дисертационния труд в две основни направления, а именно: структурно и приносно. В структурното направление са разгледани въпросите, свързани с актуалността, съдържанието, структурата, научния стил и техническото оформление на дисертационния труд. Обърнато е внимание и на разработения автореферат. В приносното направление се прави оценка на реално постигнатите научно-приложни резултати, формулирани са препоръки и е формирано крайно становище, относно качеството на дисертационния труд.

I. Структурни особености на дисертационния труд.

- 1. Актуалност и съдържание** – Революцията в транспорта допринесе формиралата се обществена потребност от туризъм реално да бъде задоволявана, както във все повече страни с по-ниски показатели за икономическо развитие, така и от по-ниско доходни целеви туристически групи. Икономическият ефект е толкова по-голям, колкото по-големи са възможностите за бърз и качествен достъп до туристически места по целия свят. Състоянието на националната/местната транспортна инфраструктура е определящо за развитието както на масовия, така и на

съвременните видове туризъм, които се идентифицират основно с индивидуални, неорганизиран, по-образован и търсещи духовност туристи, откривателстващи нови и нови туристически места. Въпросът е да стигнат до тях.

В този контекст на разсъждения, докторантката София Валентинова Мирчова е насочила своите усилия в областта на прогнозирането, като е обосновала необходимостта от създаване на прогнозни модели за нуждите на инфраструктурната политика в туризма в България.

2. **Структура** – Изложението на дисертационния труд се състои от въведение, изложение в пет глави, заключение и детайлен списък на използваната литература. В основния текст са намерили място съдържателни таблици и фигури, които успешно илюстрират, обобщават и систематизират информацията, съдържаща се в изложението */повечето от които авторски/*. Използвани са и актуални електронни източници на информация. Дисертационният труд се характеризира с логическа структура и задълбоченост на изследването. Дисертацията има ясно формулирани теза, обект, предмет цел и задачи. Разписаните задачи са адекватни от гледна точка на поставената цел, а обектът и предметът на дисертационния труд са подходящо подбрани. Към тези констатации се добавят оригиналност на изследването, висока степен на проникване в същността на разглежданата проблематика и адекватно подбран методичен апарат, които взети заедно са спомогнали за успешното доказване на основната изследователска теза на дисертационния труд.
3. **Стил** – докторантката София Валентинова Мирчова е успяла да овладее научния стил на изказ, което е важно условие за придобиване на ОНС „доктор“. Борава свободно със специфичната за туризма терминология и се стреми да изказва и защитава авторска позиция. Демонстрирала е добри умения за техническо оформление на дисертационния труд, подбрала е ефектен и в същото време ясен, систематизиран и разбираем схематичен материал. Основното изложение има систематизиран вид.
4. **Автореферат** – дискутираните в дисертационния труд аспекти са адекватно и точно отразени в разработения автореферат. В него е включена изчерпателна информация относно аналитичните и обобщаващите аспекти на дисертационния труд. Ясно и точно са формулирани и отразени обобщаващите изводи, както и справката за приноси. По дисертационния труд е направен изискуемият брой публикации.

II. Научни постижения в дисертационния труд.

Научни приноси – в предложени за становище дисертационен труд, могат да бъдат систематизирани следните такива:

- разгледани са характерните особености на инфраструктурната политика от гледна точка на туризма и са предложени модели за нейното управление.

- систематизирани са времеви редове и прогнозни профили за всички по-важни изходни точки за туристически пътувания по отношение на използваната инфраструктура */летища, пристанища, гари, автогари и др./*.
- на база налични статистически данни е извършена първоначална инициализация, позволяваща избор на подходящ прогнозен модел. Изследвана е възможността за неговото практическо приложение с цел минимизиране на средния абсолютен процент на грешката в прогнозата.
- проверени са с практически пример методите на експоненциалното изглаждане при наличието на линеен, затихващ тренд и присъствието на съответно адитивна и мултипликативна цикличност, като са изготвени прогнози по видове транспорт */до 2025 г./*.
- предложена е стратегия за интегрирано развитие на туристическа инфраструктура.

III. Критични бележки и препоръки – към дисертационния труд на докторантката София Валентинова Мирчова могат да бъде формулирани следните критични бележки и препоръки за бъдеща работа:

- дисертационният труд би спечелил, ако авторката не се е впускала в изясняване на излишни понятия и инструментариуми, тангентиращи към фокуса на разглежданата тематика;
- качеството на дисертационния труд би бил увеличен, ако авторката е направила по-прецизен подбор на цитираната в изложението научна литература. Би следвало изборът да пада върху монографии, чиито автори са изявени специалисти по тематиката, по която са писали;
- една от интересните насоки за бъдеща научна работа на докторантката би била доколко слабото развитие на транспортната инфраструктура би имало ограничителен ефект върху развитието на съвременните видове туризъм.

Посочените критични бележки в никакъв случай не намаляват положителните страни и достойнствата на дисертационния труд, а имат за цел да подпомогнат научното израстване на докторантката София Валентинова Мирчова и обогатят идеите ѝ за бъдеща научна работа.

В заключение, на база цялостното изложение в настоящото становище, потвърждавам, че може да бъде дадена **положителна оценка** на дисертационния труд **„Прогнозиране за нуждите на инфраструктурната политика в туризма”**, а на авторката му **София Валентинова Мирчова** да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.9. – Туризъм, научна специалност *„Икономика и управление” /Туризъм/*.

За постигнатите успехи в дисертационния труд, не на последно място, трябва да се отдаде заслуженото и на научния ръководител */консултант/* на докторантката доц. д-р Преслав Димитров.

18.06.2015 г.

Изготвил становището:

Велико Търново

доц. д-р Венцислав Статев